

Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Öğretmenlerinin Problem Çözme Beceri Düzeyleri

Tarkan YAZICI¹ & Z. Seçkin GÖKBUDAK²

ÖZET

Bu araştırmada Güzel Sanatlar Lisesi (GSL) piyano öğretmenlerinin problem çözme beceri düzeyleri incelenmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmış, çalışma grubunu 2012-2013 eğitim-öğretim yılında, Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar ve Spor Lisesinde düzenlenen “Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde Müzik Bölümlerinin Piyano Öğretim Programlarının Kazanımlar Açısından Değerlendirildiği Uygulamalı Semineri’ne katılan 54 piyano öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada öğretmenlerin problem çözme beceri düzeylerinin saptanması amacıyla, Türkçeye uyarlaması Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından yapılan “Problem Çözme Envanteri” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; piyano öğretmenlerinin problem çözme güveni, yaklaşma/kaçınma, kişisel kontrol ve problem çözme ile ilgili genel becerilerinin yüksek düzeyde olduğu ancak kadın öğretmenlerin problem çözme güveni, yaklaşma/kaçınma, kişisel kontrol ve genel problem çözümede erkek öğretmenlere göre daha fazla sorun yaşadıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: Piyano öğretmeni, Problem çözme becerisi, GSL

 DOI Number: <http://dx.doi.org/10.12973/jesr.2014.41.20>

¹ Öğr. Gör. - Dicle Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı Ses Eğitim Bölümü - yazicitarkan@gmail.com

² Prof. - Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü - sgokbudak@yahoo.com

GİRİŞ

Günümüzde sosyal, teknolojik ve ekonomik alanlardaki hızlı değişimden bahsetmek artık olağan bir durum haline almıştır. Çeşitli alanlardaki nefes kesen yenilikler ve bilginin hızla artması artık bir hayal değil, günlük yaşantımızın bir parçası olmuştur. Bu durum, insanlara yaşam şartları karşısında problem çözebilme ve güçlükleri kontrol altına alabilme zorunluluğunu getirmiştir (Bandura, 1995, 1). Çünkü bilgi; bireylerin güçlüklerle başa çıkmalarında onlara yol gösterici en büyük rehberdir. Bilginin hızla artması, bireyin kendisini sürekli geliştirmesini ve bunu yaşam boyu sürdürmesini zorunlu hale getirmektedir. Bu değişim sürecinde ise; “her şeyi bilme” yerine “nasıl yapacağını bilme” eylemi önem kazanmaktadır. Bu da problem çözme temelli öğrenme aracılığıyla gerçekleştirilebilir (Yazıcı, 2013b).

Sosyal değişimin hızla yaşandığı bu dönemde yaşanan en önemli sorun; insanın yaşadığı problemleri aşamaması yüzünden çağın kendisine sunduğu fırsatları kaçırıyor olmasıdır. Bunun nedeni de; neyi, nasıl düşüneceğimizi bilemememiz ve çözüm yollarını keşfedip, geliştiremememizdir (Elder, 1995, 46-47). Çeşitli problemler ile karşılaştığımızda, doğru kararlar verme zorunluluğumuz başlamaktadır. Bu kararları verebilmemiz için de, düşünmemizi sağlayan “akıl” ve “yorum”; yani felsefe devreye girmektedir. Çünkü felsefe; bilgileri sorgulamamızı, eleştirel ve yaratıcı düşünmemizi, problemler karşısında doğru çözüm yollarına ulaşmamızı sağlamaktadır.

Bir felsefi düşünme türü olan “problem çözme”; yaşam boyu gerekli olacak ve sürekliliğini koruyacak olan bir beceridir. Özellikle eğitim kurumlarında; öğrencilerin bu beceriyi kazanmaları; onların akademik başarılarında oldukça etkili olacaktır. Ayrıca öğrenim süreci dışındaki yaşamsal alanlarını da kapsayacak olan güçlükler karşısında, öz-yeterliğe sahip olabilmeleri bakımından da önem taşımaktadır. Öğretmenlerin de kendilerine güvenen, yaratıcı ve problem çözen bireyler olması bu bakımdan gereklidir. Çünkü öğretmenin inançları, davranışları, becerileri; öğrencilerin kazanımlar elde edebilme ya da edememe yönünde oldukça belirleyici bir etken olarak öğretimin sınırlarını çizmektedir (Bandura, 1995, 17-19).

Jensen (1999) “Dream Society” isimli kitabında; hızla değişen dünyada toplumun yakın zamanda geçireceği evrim sonucu, problem çözme becerisinin, bir insanın değerlendirilmesinde en önemli unsur olacağını vurgulamaktadır (Akt: Yanık, 2007, 12). Çünkü birey; hızla değişen yaşam şartlarına uyum sağlayabilmek için karşılaşacağı zorlukları ve engellenmeleri problem çözerek aşacaktır.

Bingham (2004) problem çözmeyi bir amaca ulaşırken karşılaşılan güçlükleri bilimsel yöntem ile yenme süreci olarak tanımlamaktadır. Bu süreçte gerginlikten kurtulmanın ve organizmayı bir iç dengeye ulaştırmanın yolları aranmaktadır. Bu nedenle problem çözme, sürekli olarak geliştirilmesi, öğrenilmesi ve elde edilmesi gereken bir yetenektir ve yaratıcı düşünce ile birlikte zekâyı, duyguyu, iradeyi, eylemi kendinde birleştirmektedir (Akt: Kösterelioğlu, 2007, 13).

Geroge Polya, “How to Solve It (Nasıl Çözmeli?)” adlı kitabında problem çözme deneyimini şöyle ifade etmektedir: “Büyük bir keşif, büyük bir problemi çözer, ama bazen her problemin çözümünde bir nebze olsun keşif vardır. Probleminiz gösterişsiz olabilir; fakat sizin merakınızı kamçılıyorsa, yaratıcı yeteneklerinizi ortaya çıkarıyorsa ve problemi kendi başınıza çözebiliyorsanız, yaptığını buluşun gerilimini yaşar ve keşfin zaferini tadabilirsiniz” (Akt: Arslan, 2002, 2). Diğer yandan; yaşanan bir sorun problem olarak algılanmıyorsa bu sorun problem niteliğine sahip olmayacaktır. Bunun sonucunda da birey, karşılaştığı bu engellenme durumunda çözüm yolları aramayacaktır. Oysa problem çözebilen bir birey,

güçlü bir öz-yeterliğe sahip olacağı için yaşamında karşılaşacağı güçlüklerin üstesinden gelerek, toplumdaki statüsünü belirleyebilecektir.

Holbrook (1994) her insanda problem çözme kapasitesinin mevcut olduğunu vurgulamaktadır. Günlük yaşamlarında karşılaştıkları çeşitli problemlere çözüm yolu arayan bireyler, kendilerine göre sembollerini, fikirleri bir olaydan diğerine aktarırlar, hayal kurarlar ve geleceği tahmin etmeye çalışırlar. Egan (1992) ise; problem çözme konusunda eğitim görmemiş bireyin, sorunlar karşısında başarısız olabileceğini belirtmektedir. Oysa problem çözme konusunda eğitim görmüş birey, sadece bu konudaki kapasitesini arttırmayıp, başkaları ile de fikir alışverişinde bulunacak ve sinerjik bir etki yaratacaktır (Akt: Mert, 1997, 18).

Bir problemin üstesinden gelinebilmesi için öncelikle problemin anlaşılması ve çözüm için gerekli stratejilerin belirlenerek uygulanması gerekmektedir. Bunun sonucunda da problem sistematik bir biçimde çözüme kavuşacaktır. Gelbal (1991) problem çözümünü birbirini izleyen aşamalara bağlamaktadır. Bu aşamalar; problemin farkında olunması, problemin tanımlanması, çözüm için alternatif yolların bulunması, bulunan bu çözüm yollarını kullanarak sorunun ortadan kaldırılmasıdır (Akt: Zeytun, 2010, 16-17).

Bir felsefi düşünme türü olan “Problem Çözme” becerisinin sanat alanında da önemli işlevleri bulunmaktadır. Felsefeden bağımsız bir sanat dalı düşünülemez. Felsefe, sanatçının bilişsel alt yapısını destekleyici bir işgörüye sahiptir. Buna bağlı olarak felsefeden uzak bir müzik eğitimi de düşünülemez çünkü müzik, estetiği var olan eserlerin içerik ve yapısına yönelik güzeli arama ve oluşturma çabasıdır (Yıldırım & Koç, 2011, 26-27). Dolayısıyla bir eğitim programının başarısı, yetişen öğrencinin edindiği bilgileri ne ölçüde kullanabildiği, üretebildiği, toplumu ne şekilde yönlendirebildiği ile ilgilidir. Bu bağlamda sanat eğitiminin hedefi, felsefi temelli problem çözebilen, düşünebilen, sorgulayabilen bireyler yetiştirmektir.

Günay (2003) ülkemizde sanat denilince plastik sanatların düşünüldüğünü, estetik denilince de müziğin dışındaki güzel sanatların kastedildiğini vurgulamaktadır. Oysa her düzeydeki çalgı derslerinde, eserlerin sözlerine bağlı olarak ya da bestecilerce belirlenmiş ve yönlendirilmiş öneriler uyarınca zaman zaman felsefi söylemlerin geçmesine rağmen, çalgı alanında ne estetik ve ne de felsefenin diğer dalları ile ilgili kuramsal çalışmalar yapılmamaktadır (Akt: Yıldırım & Koç, 2011, 8-9).

Albuz (2000, 6) çağdaş toplumlarda sanat eğitiminin “eğitimin”; müzik eğitiminin “sanat eğitiminin”; çalgı eğitiminin ise “müzik eğitiminin” temel boyutlarından biri olduğunu ifade etmiştir. Sun’a göre de (1969, 196-197) müziğin, bütün türleriyle hem toplumsal hem de kültürel açıdan önemi vardır. Müziğin toplumsal ve kültürel önemi ile etkileme işlevi de ancak eğitsel müzik öğretimiyle gerçekleştirilebilir. Çalgı eğitimi ile kazandırılacak müzikler, müzik anlayışı ve beğenisi, gitgide ailede ve toplumda da yerleşecek, bütün toplumun insanlarıncı yaşanılır olacaktır. Bu bakımdan, eğitsel müzik öğretimi, bir toplumun müzik yaşamının ve müzik geleceğinin temelidir, denilebilir.

Çalgı eğitiminde önemli bir yere sahip olan ve müzik eğitiminin de temeli olan piyano eğitiminin en önemli hedefi, öğrencinin mesleksi ve toplumsal yaşamında çalgısını etkin ve verimli bir biçimde kullanabilmesidir. Bu nedenle piyano öğretimi; öğrenciye yalnızca piyano çalma tekniğini kazandırmakla sınırlı kalmamalı, öğrenciye yaşamı boyunca karşılaşacağı güçlükler/engellemeler karşısında problem çözme becerisini kazandırabilmek için bireysel farklılıklara sahip öğrencilere ulaşabilmelidir (Yazıcı, 2013a, 133).

Piyano eğitiminde, her bireyin farklılık göstermesinden dolayı her öğrenciye uygun tek bir yöntem ya da teknik bulunmamaktadır. Bu nedenle piyano öğretmenin; bireysel farklılıkların göz önünde bulundurulduğu, farklı yöntem/tekniklerin kullanıldığı ve bunların

pedagojik olarak basamaklandırıldığı bir öğretim programı uygulayabilmesi gerekmektedir (Gökbudak, 2013, 2). Bu da yenilikçi, yeni oluşumlara açık, düşüncelerinde esnek, objektif, yaratıcı, eleştirel bakışa ve en önemlisi problem çözme becerisine sahip piyano öğretmenleri tarafından gerçekleştirilecektir (Yazıcı, 2013a, 133). Kültürel farklılıklara rağmen, dünyanın her yerinde piyano eğitimi alan öğrenciler dört farklı “sorunlu öğrenme” modelinden birini sergilerler. Bunlar sırasıyla şöyledir (Ercan, 2008, 77): 1) Müzikal duyarlılığa karşın, sınırlı teknik beceriye sahip olma. 2) Teknik sorunları aşmış olmasına karşın müzikaliteden yoksun olma. 3) Ayrıntılarla uğraşma nedeniyle yavaş ilerleme. 4) Önsezi ve müzikaliteye sahip olmakla birlikte, ayrıntıları gözden kaçırma.

Öğrencinin iyi piyano çalabilmesi, ondan tamamen zevk alabilmesi ve daha etkin bir piyano eğitimi/öğretiminin yapılabilmesinde, eğitimcinin rolü oldukça önemlidir. Öğretmen, etkin bir piyano eğitimi ve öğretiminde temel taşlardan birisidir (Gökbudak, 2005, 572). Bu sorunlu öğrenme ortamları karşısında öğretmenin sunacağı farklı ve zevkli öğrenme deneyimleri, öğrencilerin öğrenme sürecinde etkili olacaktır. Çünkü öğrenme, yaşayarak kalıcı hale gelmektedir. Öğrencinin aktif olarak yer alacağı öğrenme durumu, öğrencinin öğrendiklerini yaşamının her alanında kullanabilmesini sağlayacaktır (Yazıcı, 2013a, 134). Çünkü okuldaki aktif anlayış ve yöntemlerle yetişen kişi, toplumda yapıcı, yaratıcı, kurucu, girişken, üretici ve problem çözücü olacak; etkin bireylerden oluşan toplum da gelişecektir (Duruhan, 2006, 309).

Bandura’ya göre (1977) eğitim sistemi öğrencinin problemler karşısında doğru kararlar verebilmesini ve uygulayabilmesini sağlamalıdır. Okulda sadece matematik problemlerinin değil öğrencinin yaşamı boyunca karşılaşacağı problemlerin çözümü de öğretilmelidir. Öğrenci eğitim sonrası yaşamında, öz-güveni olan, zorluklar karşısında çözüm yollarını keşfeden ve bunları uygulayan bir birey olabilmelidir (Akt: Zimmerman, 1995, 203). Kısaca eğitim kurumları; akademik kabiliyete sahip, nitelikli, umudu ve değerleri olan, öz-yeterlik ve kontrol algısı yüksek, açık görüşlü, amaç/hedef koyabilen, öz-değerlendirme/gözlem yapabilen, zamanı planlayan/yönetebilen, stratejik/yaratıcı olabilen ve problem çözebilen bireyler yetiştirmelidir (Zimmerman, 1995, 202-226).

Aksi takdirde eğitim, politik açıdan genellikle her söyleneni kabul eden bir halkı kontrol etmek isteyenlerce kısıtlanır. Bu yüzdendir ki eğitim aynı zamanda farklı amaçlarla halka politik güç kazandırmanın bir aracı gibi de görülmüştür. Çocuklar hangi amaçla eğitilecek? Dinin ve devletin itaatkâr hizmetkârları olsunlar diye mi (Luther), iyi yurttaşlar olsunlar diye mi (Rousseau), erdemli bireyler olsunlar diye mi (Locke) yoksa mükemmeliyetin peşine düşümler diye mi? (Moseley, 2012, 80).

Dolayısıyla eğitim kurumları ve öğretim uygulamaları; problem çözme ile ilgili önemli işlevlere sahip olmalıdır. Çünkü eğitimin amacı; algılayabilen, yorumlayabilen, problem çözebilen bireyler yetiştirmektir. Bu bağlamda; öğretmen, var olan bilgiyi aktarmak yerine öğrencinin bilgiye ulaşmasını, bilgiyi kullanmasını “problem çözme becerisi” aracılığıyla sağlamalıdır. Öğretmenler; öğretim uygulamaları ve sınıf uygulamaları gibi geleneksel rollerini; program planlayıcısı, karar verici ve rehber olma gibi rollere dönüştürmelidirler. Ayrıca öğretmenler, öğretim süreçleri boyunca karşılaşacakları problemleri araştıran, çözebilen, bilgiyi arayıp bulan, kullanabilen, yüksek düzeyde düşünme becerisine sahip, analiz, sentez ve değerlendirme yapabilen bireyler olmak zorundadırlar.

GSL piyano öğretim programı aracılığıyla ulaşılması hedeflenen ortak becerilerin; eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, araştırma/sorgulama, problem çözme becerisi, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma olduğu

düşünüldüğünde (MEB, 2006, 16), GSL piyano öğretmenlerinin problem çözme becerisine sahip olmaları gerekmektedir. Çünkü piyano öğretiminde karşılaşılan sorunlar, sadece öğrencinin olumsuzluklar yaşamasına neden olmamakta, aynı zamanda öğretmenin de duygusal tükenmesine ve duyarsızlaşmasına neden olabilmektedir (Yazıcı, 2013a, 136). Duygusal tükenme yaşayan bir piyano öğretmeni, kendisini yaptığı işe vermekte zorlanacak, gerginlik ve engellenme hissedebilecek, işe gitme konusunda isteksizlik yaşayabilecek ve kişisel başarısı azalacaktır (Kılıç & Yazıcı, 2012, 189). Bunun sonucunda ise eğitimin kalitesi düşecek ve öğrenci, elde edeceği kazanımlar bakımından olumsuz yönde etkilenecektir.

Bu çalışmada; GSL piyano öğretmenlerinin problem çözme beceri düzeylerinin araştırılması ile GSL piyano eğitim/öğretimindeki problem çözmenin yerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Problem çözme kavramı özellikle dil öğretimi, fen bilimleri, sosyal bilimler, okul öncesi eğitimi, mimari, yönetim gibi alanlarda çalışılmıştır. Ancak müzik eğitiminde oldukça az çalışılmış olması; piyano eğitiminde ise hiç çalışılmamış olması bir eksiklik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Araştırma sonuçları, GSL piyano öğretimi ile ilgili yapılacak çalışmalara temel oluşturması, problem çözme merkezli piyano eğitim/öğretimin gerekliliği açısından önem kazanmaktadır. Ayrıca problem çözebilen bir öğrencinin algılamasının, farkındalığının ve öğrenmesinin daha üst düzeyde gerçekleşeceği düşünülmektedir.

Bu çalışmanın amacı GSL piyano öğretmenlerinin problem çözme beceri düzeylerinin araştırılması ile GSL piyano eğitim/öğretimindeki problem çözmenin yerinin tespit edilmesidir. Bu amaca ulaşmak için şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. GSL piyano öğretmenlerinin problem çözme beceri düzeyleri nasıldır?
2. GSL piyano öğretmenlerinin problem çözme beceri düzeyleri cinsiyet ve görev süresine göre değişmekte midir?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Araştırma, betimsel bir çalışmadır. GSL piyano öğretmenlerinin problem çözme beceri düzeylerinin saptanabilmesi ve incelenebilmesi için araştırma türü olarak tarama yöntemi seçilmiştir. Araştırmacılar, elde edilen nicel verilerin istatistiksel çözümlenmesi doğrultusunda araştırma konusunun genel bir görünümünü elde edebilmek için anket yöntemi ile örnekleme ulaşılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışma, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında, Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar ve Spor Lisesinde düzenlenen Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde Müzik Bölümlerinin Piyano Öğretim Programlarının Kazanımlar Açısından Değerlendirildiği Uygulamalı Semineri'ne katılan 54 piyano öğretmeni ile yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini de seminere katılan 54 GSL piyano öğretmeni oluşturmuş ve bu öğretmenlere "Problem Çözme Envanteri" uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 70,4'ü kadın (n=38), % 29,6'sı erkektir (n=16). Katılımcıların % 27,8'inin göre süresi 0-5 yıl (n=15), % 25,9'unun 6-10 yıl (n=14), % 33,3'ünün 11-19 yıl (n=18), % 13'ünün ise 20 yıl ve üzerindedir (n=7).

Veri Toplama Araçları

Araştırmada GSL piyano öğretmenlerinin problem çözme beceri düzeylerinin saptanabilmesi ve değerlendirilebilmesi amacıyla "Problem Çözme Envanteri" kullanılmıştır. Aşağıda çalışmada kullanılan ölçme aracıyla ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Problem Çözme Envanteri (PÇE): Heppner ve Petersen tarafından 1982’de geliştirilen Problem Çözme Envanterinin Türkçeye uyarlanması Şahin, Hisli Şahin ve Heppner tarafından (1993) yapılmıştır. Envanter, kendini değerlendirme türü bir veri toplama aracı olup ergen-yetişkinlere uygulanan ve bireyin problem çözme davranışı ve yaklaşımları hakkında ne düşündüklerini değerlendiren bir araçtır. Dolayısıyla problem çözme becerileri konusunda, kendini algılayışı ölçmektedir. 35 maddeden oluşan envanter 1-6 arasında puanlanan Likert tipi bir ölçektir. Soruları yanıtlarken kişinin kendi kendine “Burada sözü edilen davranışı ben ne sıklıkla yaparım” sorusunu sorması yanıtlamayı kolaylaştırır. Envanterde; “1- her zaman böyle davranırım, 2-çoğunlukla böyle davranırım, 3-sık sık böyle davranırım, 4-arada sırada böyle davranırım, 5-ender olarak böyle davranırım, 6-hiçbir zaman davranmam” ifadesi yer almaktadır.

Maddeler problem çözme ile ilgili olumlu ve olumsuz yargılardan oluşmakta ve gelişigüzel sıralanmaktadır. Puanlamada olumsuz maddeler tersine çevrilmektedir (1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30, 34. maddeler). Bazı maddeler ise puanlama dışı tutulmaktadır (9, 22, 29. maddeler). Değerlendirmeye alınan 32 madde ile ölçekten alınabilecek en düşük puan 32, en yüksek puan ise 192’dir. Envanterden alınan toplam puanların yüksekliği, bireyin problem çözme becerileri konusunda kendini yetersiz olarak algıladığını, düşük puan ise bireyin problem çözme konusunda kendisini yeterli olarak algıladığını göstermektedir. Ölçek üç alt boyuttan oluşmaktadır. Kişinin yeni problemleri çözme yeteneğine olan inancını ifade eden “problem çözme güveni” (PÇG): (5, 10, 11, 12, 19, 23, 24, 27, 33, 34, 35. maddeler), gelecekte başvurmak için ilk problem çözme çabalarını yeniden gözden geçirmek ve değişik alternatif çözümler için aktif bir biçimde araştırma yapmayı ifade eden “yaklaşma-kaçınma” biçimi (YK): (1, 2, 4, 6, 7, 8, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 28, 30, 31. maddeler) ve sorunlu durumlarda kişilerin kontrolünü sürdürme yeteneğini belirten “kişisel kontrol” boyutudur (KK): (13, 14, 25, 26, 27, 32. maddeler) (Şahin, Hisli Şahin & Heppner, 1993, 390-392).

Problem Çözme Envanterinin Güvenirliği: Heppner ve Peterson tarafından gerçekleştirilen güvenirlilik çalışmasında, testin tekrarı ve iç tutarlık yöntemleri ile hesaplanması sonucunda 15 kişiden oluşan bir öğrenci örneğine ulaşılmış ve üç faktör bulunmuştur.

Test-tekrar test güvenirliliği: Ölçeğin alt ölçeklerinin test-tekrar test güvenirlilik katsayıları $r = .83$ ve $r = .89$ arasında değişmektedir. *İç tutarlık*: Ölçeğin tümü için elde edilen Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı $.90$, alt ölçekler için elde edilen katsayılar ise $.72$ ile $.85$ arasında tespit edilmiştir. Ölçeğin madde-toplam puan korelasyonlarının ranji ise $.25$ ile $.71$ arasında değişmektedir. PÇE’nin Türkçeye uyarlanmasıyla tekrarlanan güvenirlilik çalışmasının 244 üniversite öğrencisi üzerinde uygulanması sonucunda ölçeğin iç tutarlığı için hesaplanan Cronbach Alfa güvenirlilik katsayısı $.88$; ölçeğe yarıya bölme güvenirliliği yapılarak güvenirlilik katsayısı $r = .81$ olarak bulunmuştur. *Problem Çözme Envanterinin Geçerliliği*: Ölçeğin toplam puanı ve üç alt ölçekten elde edilen puanları, öğrencilerin problem çözme becerilerinin düzeyi ile korelasyonları $.46$, $.44$, $.29$ ve $.43$ ’tür. Ölçeğin SAT (Scholastic Achievement Test) toplam puanı ile korelasyonu $.28$, SAT sözel puanı ile $.19$ ve SAT matematik puanı $.31$ olarak bulunmuştur (Savaşır & Şahin, 1997, 82).

Verilerin Analizi

Veriler değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotları (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma) kullanılmıştır. Niceliksel verilerin karşılaştırılmasında iki grup arasındaki farkı t-testi, ikiden fazla grup durumunda parametrelerin gruplar arası karşılaştırmalarında

Tek yönlü varyans analizi (ANOVA testi) kullanılmıştır. Elde edilen bulgular % 95 güven aralığında, % 5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma probleminin çözümü için, araştırmaya katılanlardan ölçekler yoluyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

Tablo 1. *Problem Çözme Düzeyleri*

<i>Puanlar</i>	<i>N</i>	<i>Ort</i>	<i>S</i>
Problem Çözme Güveni	54	27,63	10,12
Yaklaşma Kaçınma	54	45,38	14,65
Kişisel Kontrol	54	19,42	3,73
PÇE Genel	54	88,07	26,77

Tablo 1’de; araştırmaya katılanların “problem çözme güveni” düzeyi ($27,630 \pm 10,124$); “yaklaşma kaçınma” düzeyi ($45,389 \pm 14,659$); “kişisel kontrol” düzeyi ($19,426 \pm 3,730$); “PÇE Genel” düzeyi ($88,074 \pm 26,772$) olarak saptanmıştır. Bu verilere göre; problem çözme becerisi toplam ve alt boyut puanlarında her üç uygulamada da istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır. Buna göre; araştırmaya katılanların problem çözme güveni, yaklaşma-kaçınma, kişisel kontrol ve PÇE ile ilgili genel becerilerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Bu sonuç; öğretmenlerin problem çözme becerileri konusunda kendilerini algılamaları yönünde olumlu bir sonuçtur.

Tablo 2’de problem çözme becerilerinin görev süresine göre karşılaştırılması amacı ile yapılan Kruskal Wallis H Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 2. *Problem çözme becerilerinin görev süresine göre ortalamaları*

	<i>Grup</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>sd</i>	<i>X²</i>	<i>p</i>
PÇE Genel	0-5 Yıl	15	93,467	316	4,066	0,25
	6-10 Yıl	14	93,286			
	11-19 Yıl	18	78,056			
	20 Yıl Ve üzeri	7	91,857			
Problem Çözme Güveni	0-5 Yıl	15	29,000	316	2,949	0,40
	6-10 Yıl	14	29,571			
	11-19 Yıl	18	24,667			
	20 Yıl Ve üzeri	7	28,429			
Yaklaşma Kaçınma	0-5 Yıl	15	49,400	316	5,695	0,12
	6-10 Yıl	14	47,571			
	11-19 Yıl	18	39,222			
	20 Yıl Ve üzeri	7	48,286			
Kişisel Kontrol	0-5 Yıl	15	18,867	316	2,557	0,46
	6-10 Yıl	14	20,714			
	11-19 Yıl	18	18,778			
	20 Yıl Ve üzeri	7	19,714			

Araştırmaya katılanların PÇE genel, problem çözme güveni, yaklaşma kaçınma, kişisel kontrol puanları ortalamalarının görev süresi değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p > 0.05$). Görev süreleri 6-10 yıllık dilimde olanların problem çözme güven oranları 29,571; 0-5 yıllık dilimde olanların yaklaşma kaçınma oranları 49,400; 6-10 yıllık dilimde olanların kişisel kontrol oranları 20,714 ve 0-5 yıllık dilimde olanların PÇE genel oranları 93,467 olarak tespit edilmiştir. Buna göre, görev süreleri 11-19 yıllık dilimde olan öğretmenlerin yeni problemleri çözme yeteneğine olan inançları; problem çözme çabalarını yeniden gözden geçirerek değişik alternatif çözümler için aktif bir biçimde araştırma yapmaları; sorunlu durumlarda kontrollerini sürdürme yetenekleri ve problem çözme ile ilgili genel becerileri diğer öğretmenlere oranla daha yüksektir.

Tablo 3'te problem çözme becerilerinin cinsiyete göre karşılaştırılması amacı ile yapılan Mann Whitney-U Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 3. Problem çözme düzeylerinin cinsiyete göre ortalamaları

	Grup	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
PÇE Genel	Kadın	38	91,158	25605,00	227,500	0,14
	Erkek	16	80,750	25755,00		
Problem Çözme Güveni	Kadın	38	28,737	25989,00	243,500	0,25
	Erkek	16	25,000	25371,00		
Yaklaşma Kaçınma	Kadın	38	46,868	23498,50	243,500	0,25
	Erkek	16	41,875	27861,50		
Kişisel Kontrol	Kadın	38	20,000	28190,00	196,000	0,04
	Erkek	16	18,063	23170,00		

Araştırmaya katılanların kişisel kontrol puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($U=196,000$; $p < 0.05$). Kadınların kişisel kontrol puanları ($x=20,000$), erkeklerin kişisel kontrol puanlarından ($x=18,063$) yüksektir. PÇE genel, problem çözme güveni ve yaklaşma kaçınma puanları arasında ise istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmaya katılan öğretmenlerin problem çözme güveni, yaklaşma-kaçınma, kişisel kontrol ve problem çözme ile ilgili genel becerileri yüksek düzeydedir. Görev süreleri 11-19 yıllık dilimde olan öğretmenlerin yeni problemleri çözme yeteneğine olan inançları; problem karşısında kontrollerini sürdürme yetenekleri; önceki problem çözme stratejilerini gözden geçirerek alternatif çözümler için aktif bir biçimde araştırma yapma ve problem çözme ile ilgili genel becerileri diğer öğretmenlere oranla daha yüksek düzeydedir. Bu sonuçlar; piyanonun geniş bir literatüre sahip olma, çoksesli kullanılma, eşlik çalgısı olma özellikleri ile hem bir eğitim alanı olması hem de etkili bir eğitim aracı olmasından dolayı olumlu bir sonuçtur (Yazıcı, 2013, 132).

Görev süreleri 6-10 yıllık dilimde olan öğretmenlerin problemleri çözme güvenleri; 0-5 yıllık dilimde olan öğretmenlerin alternatif çözüm üretmek için aktif araştırma yapma oranları; 6-10 yıllık dilimde olan öğretmenlerin kişisel kontrolleri diğer öğretmenlere oranla

daha düşüktür. Görev süreleri 0-5 yıllık dilimde olan öğretmenler ise problem çözme ile ilgili en düşük genel beceri puanına sahiptir.

Kadın öğretmenler; problem çözme güveninde, yaklaşma kaçınmada, kişisel kontrolde ve genel problem çözüme, erkek öğretmenlere göre daha fazla sorun yaşamaktadır. Oysa piyano eğitimi sürecinden beklenen, bireylerin mesleki ve toplumsal yaşamında çalgısını etkin ve verimli bir biçimde kullanabilmesidir. Müziği öğrenme ve piyano çalma sürecinde öğrenci ve öğretmen hedefinin, etkin bir öğrenme ortamı olduğu düşünüldüğünde (Okan, 2009, 6), bu sonuçların piyano eğitiminde olumsuzluklar yaşanmasına neden olabileceği düşünülmektedir.

Literatür incelendiğinde, piyano öğretmenlerinin problem çözme becerisi ile ilgili bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu konu ile ilgili daha büyük örneklem gruplarını kapsayan farklı araştırmalar yapılmalıdır. Piyano öğretmenlerinin problem çözme becerisini artırmak için Meb ve Yök tarafından “Problem Çözme Becerisi”, ders olarak öğretim programlarına alınmalıdır. Problem çözümenin rutin bir işlem olmadığı, işlevlere ve stratejilere sahip bir düşünme türü olduğu göz önünde bulundurulmalı ve piyano öğretmenleri için kaynak materyaller üretilmelidir. Problem çözme becerisi, piyano öğretiminde bir yöntem olarak kullanılmalı ve öğretmenlerin analitik düşünme, problem çözme gibi becerilerinin gelişimi sağlanmalıdır. Kadın piyano öğretmenlerinin, erkek piyano öğretmenlerine göre daha düşük problem çözme becerisine sahip olmalarının nedenleri araştırılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Albuz, A. (2000). Kültürel oluşumda müzik sanatı ve eğitiminin rolü. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 267, 46-47.
- Arslan, Ç. (2002). İlköğretim yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinin problem çözme stratejilerini kullanabilme düzeyleri üzerine bir çalışma. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Bandura, A. (1995). Exercise of personal and collective efficacy in changing societies. *Self-efficacy in changing societies*. (Edt: A. Bandura). Cambridge: Cambridge University Press. pp. 1-46.
- Duruhan, K. (2006). Türk düşünürleri ve eğitim felsefeleri. *Felsefe ve eğitim*. (Edt: A. Solak). Ankara: Hegem Yayınları, ss. 263-301.
- Ercan, N. (2008). *Piyano eğitiminde ilke ve yöntemler*. Ankara: Ahmet Say.
- Gökbudak, Z. S. (2005). Etkili bir piyano eğitimi ve öğretimi için ailenin rolü. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 559-574.
- Gökbudak, Z. S. (2013). Piyano eğitiminde öğretim eserleri ve basamakları. *Piyano öğretiminde pedagojik yaklaşımlar*. (Edt: S. Karakelle). Ankara: Pegem Akademi. ss. 1-42.
- Elder, JR. G. H. (1995). Life trajectories in changing societies self-efficacy in changing Societies. *Self-efficacy in changing societies*. (Edt: A. Bandura). Cambridge: Cambridge University Press. pp. 46-69.
- Kılıç, I. & Yazıcı, T. (2012). Study of job satisfaction and professional exhaustion of music teachers in fine arts and sport high schools in terms of some variables, *e-Journal of New World Sciences Academy*, 7 (2), 182-198.
- Kösterelioğlu, A. M. (2007). Okul yöneticilerinin problem çözme becerileri ve tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişki. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Program Geliştirme Özel İhtisas Komisyonu. (2006). *AGSL Piyano Dersi Öğretim Programı*. Ankara: Ortaöğretim Genel Müdürlüğü.

- Mert, İ. S. (1997). Karar vermede yaratıcı problem çözme. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Moseley, A. (2012). *A'dan z'ye felsefe*. (Çev: A. Süha). İstanbul: NTV Yayınları.
- Okan, H. (2009). *Piyano eğitiminde yansıtıcı düşünmenin kullanımı ve etkililiği*. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Savaşır, I. & Şahin, N. (1997). *Bilişsel-Davranışçı Terapilerde Değerlendirme: Sık Kullanılan Ölçekler*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Şahin, N., Şahin, N. H. & Heppner, P. P. (1993). The psychometric properties of the problem solving inventory. *Cognitive Therapy and Research*, 17 (4), 379-396.
- Sun, M. (1969). *Türkiye'nin kültür-müzik-tiyatro sorunları*. Ankara: Kültür Yayınları.
- Yanık, O. (2007). *Yaratıcılık*. İstanbul: Bamm Yayın Grubu.
- Yazıcı, T. (2013a). Piyano öğretiminde karşılaşılan sorunların piyano öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 1 (2), 130-150.
- Yazıcı, T. (2013b). Problem çözme becerisinin müzik eğitime etkisi. VI. *Ulusal Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi Bildirisi*, 03-05 Ekim 2013. KTÜ. Trabzon.
- Yıldırım, V. & Koç, T. (2011). *Müzik felsefesine giriş*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Zeytun, S. (2010). Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yaratıcılık ve problem çözme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Zimmerman, B. J. (1995). Self-efficacy and educational development. *Self-efficacy in changing societies*. (Edt: A. Bandura). Cambridge: Cambridge University Press. pp. 202-232.

Fine Arts High School Piano Teachers' Problem Solving Skill Levels

Tarkan YAZICI¹& Z. Seçkin GÖKBUDAK²

Introduction

Today's living conditions have imposed obligations on people to solve problems and handle difficulties. The biggest guide for individuals in handling difficulties is knowledge, and a rapid spread of knowledge necessitates that the individual improve himself/herself, and continue doing so throughout his/her life. In this process of development, "knowing how to do it" becomes more important than "knowing everything." This development can happen through learning based on problem solving.

A type of philosophical thinking and problem solving is a necessary life skill. Especially in educational institutions, students' development of this skill is imperative to their academic success. Because an individual who can solve problems will have a strong self-efficacy, he/she will be able to determine his/her status in society by overcoming the difficulties he/she will encounter in his/her life. For this reason, the success of an educational programme should be related to what extent the students in the program can use the knowledge they have gained and produce knowledge, and how they can be societal leaders. The target of music training must be to raise individuals who can solve philosophically based questions, and who can think and question independently.

Piano training has a special place in the field of instrument training and forms the basis of music training, and its most significant goal is to enable students to play their instruments in an active and effective way in their occupational and societal lives. Therefore, piano training should not be limited to teaching students the techniques of playing piano; it should be able to instill in all manner of students important problem solving skills (Yazıcı, 2013).

Because of the fact that every individual is different in piano training, one technique or method that is suitable for every student cannot be found. For this reason, the piano teacher has to be able to apply a teaching programme in which individual differences are accounted for and pedagogically ranged methods and techniques are used (Gökbudak, 2013). Such a method is enacted by the piano teachers who are reformist; open to new developments; flexible; maintain an objective, creative and critical point of view; and, most importantly, have well developed problem solving skills.

The role of the educator in forming students who can play the piano well while also completely enjoying it is an important one. The teacher is a cornerstone of effective piano training (Gökbudak, 2005). Varying and enjoyable learning experience presented by the teacher will influence students' learning processes, because learning is made permanent through living. The learning condition that students actively experience will enable them to apply what they have learned in every field of their life (Yazıcı, 2013). The person who has been raised with an active understanding and methods at school is going to be constructive, creative, sociable, and productive, a self-starter and a problem solver. A society consisting of active individuals will develop, as well (Duruhan, 2006).

According to Bandura (1977), the education system should enable students to make good decisions and apply themselves against problems. At school, not only the solutions of mathematics problems should be taught, but also the solutions of the problems that students will encounter all their lives. A student ought to be able to become an individual with self-confidence, one who discovers solutions for difficult problems and applies these solutions. In

short, educational institutions should raise individuals with academic abilities and qualifications, as well as hopes and values, a high level of self-confidence and a perception of control, students who are open-minded and able to set goals and make observations and self-assessments, who plan and manage time well, solve problems and are strategically and creative (Zimmerman, 1995).

Education is limited by those who want to control a public audience, moving them to accept and adopt whatever is said politically. Thus, in some ways, education has been regarded as a way to gain public political power, with a varying set of aims. With what aims are our children going to be educated? Will they be educated to be loyal servants of religion and state (Luther), to be good citizens (Rousseau), to be virtuous individuals (Locke) or to seek after perfection (Moseley, 2012).

Educational institutions and teaching applications have important functions in the teaching of problem solving skills, because the purpose of education is to raise individuals who can perceive, interpret and solve problems. In this context, instead of transferring existing knowledge, the teacher should enable students to reach that knowledge for themselves and put it to use, thus gaining skills in problem solving. Teachers should transform their conventional roles such as teaching and class applications into the roles of programme planner, decision maker and guide. Also, teachers have to be the sort of individuals who research and solve the problems they encounter during their teaching process, uncovering and using new knowledge, utilizing a high level of thinking ability, and conducting analyses, syntheses and assessments.

Common skills that are intended to be gained in a Fine Arts High School (FAH) piano training programme are: Critical thinking, Creative thinking, Communication, Research/questioning, Skills for problem solving, Using information technology, Entrepreneurship, and Using Turkish correctly, effectively and well (MEB, 2006). Thus, FAH piano teachers need to have the ability to solve problems.

The problems that are faced during piano lessons not only cause students to experience negativity but also cause them to feel emotional exhaustion and depersonalization (Yazıcı, 2013). A piano teacher experiencing emotional exhaustion will have difficulty concentrating on what he or she is doing, might feel tense or restricted, or reluctant about going to work, and his or her personal success will drop (Kılıc & Yazıcı, 2012). As a result of this situation, quality of education will decline and students will be negatively affected in terms of the gains they will obtain.

Method

This study is a descriptive one. The scanning method was chosen to determine and analyse FAH teachers' problem solving skill levels; and the Problem Solving Inventory, adapted by Sahin, Sahin and Heppner (1993) was used to determine teachers' problem solving skill levels. Fifty-four piano teachers who attended the 'applied seminar in which piano teaching programmes of music departments in fine arts and sports high school are assessed regarding gain,' organised at the Bursa Zeki Müren Fine Arts And Sports High school during the 2012-2013 academic year made up the study group for this research.

Data gained in the research was analysed using SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 17.0. Descriptive statistical methods (number, percentage, average, standard deviation) were used while assessing the data. The T-test was used for the comparison of quantitative data between two groups (One Way), and the ANOVA test was

used for the intergroup comparison of parameters in case of groups more than two. The findings were assessed at a 95% confidence interval and 5% level of significance.

Findings

The following results have been reached as a result of the data gained from the sample group in this research:

- The general skills of teachers included in this research regarding problem solving confidence, approach-avoidance, personal control and problem solving are a high level.
- Teachers with a term of office between 11–19 years self-reported a high skill level in solving new problems, keeping control in light of problems, and general skills in research and solving problems actively to reach alternative solutions by reviewing previous problem solving strategies at a higher level in proportion to other teachers.
- Teachers with a term of office between 6-10 years reported a decreasing problem solving confidence level in proportion to other teachers.
- Teachers with a term of office between 0-5 years reported conducting active research to generate alternative solutions at a lower level in proportion to other teachers.
- Personal control of teachers whose terms of office are between 6-10 years is less in proportion to other teachers.
- Teachers with a term of office between 0-5 years had the lowest general skill level in problem solving.
- Female teachers, in problem solving confidence, approach avoidance, personal control and general problem solving, experienced more problems in comparison with male teachers.

Recommendations

It is essential that the following suggestions be taken into consideration in accordance with the results of this study:

- No research about the problem solving skills of piano teachers has been encountered in the literature. Research that involves larger sample groups should be conducted.
- The fact that forthcoming research on this topic will be done in an experimental area means such research will contribute to the formation of new piano teaching programmes.
- In order to improve the problem solving skills of piano teachers, problem solving skills should be introduced to teaching programmes by MEB and YÖK.
- It should be stressed that problem solving skills not only allow one to overcome problems, but also afford the ability to be live actively and with determination.
- It should be noted that problem solving is not a routine process, it is a way of thinking with functions and strategies, and resource materials should be generated for piano teachers.
- Problem solving skills should be used as a method in piano teaching, and teachers' skills should be developed in areas such as analytical thinking and problem solving.

- Problem solving studies should be systematically administered as part of piano teachers' teaching applications.
- It is important for teachers to develop problem solving skills because these skills will enable them to avoid being deterred by the difficulties and problems they will encounter in their future occupational life.
- Piano teachers' perception regarding their problem solving skills should be researched and analysed correlatively.
- The reasons why female piano teachers have poorer problem solving skills than male piano teachers should be researched, and in-service education programmes should be prepared aimed at solving this gap.

Key Words: Piano teacher, Problem solving skill, FAH

Atıf için / Please cite as:

YAZICI, T. & Gökbudak, Z. S. (2014). Güzel sanatlar lisesi piyano öğretmenlerinin problem çözme beceri düzeyleri [Fine arts high school piano teachers' problem solving skill levels]. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi - Journal of Educational Sciences Research*, 4 (1), 383-396. <http://ebad-jesr.com/>